

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ဟုမ္မလင်းမြို့

ကျန်းမာရေးနဲ့ညီညွတ်ဖို့ မြေပဲနက်မျိုး ထိန်းသိမ်းစို့

ဒေါ်ဇာဇာလှိုင်
(ဒု-လ/ထဦးစီးမှူး)
ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်

နိဒါန်း

- ❖ မြေပဲသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စပါးပြီးလျှင် ဒုတိယ အရေးကြီးဆုံးသီးနှံဖြစ်သည်။
- ❖ အပူပိုင်းဇုန်တွင် အဓိကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။
- ❖ မြေပဲနက် (Black peanut, *Arachis hypogaea* L.) ကို ၁၉ရာစုတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံရှိ အာဖရိကလူမျိုးစုမှ စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ (ref; <https://onszaden.com/arachis-hypogaea-black>)

ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တွင် မြေပဲနက် စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့သည့် သမိုင်းကြောင်း

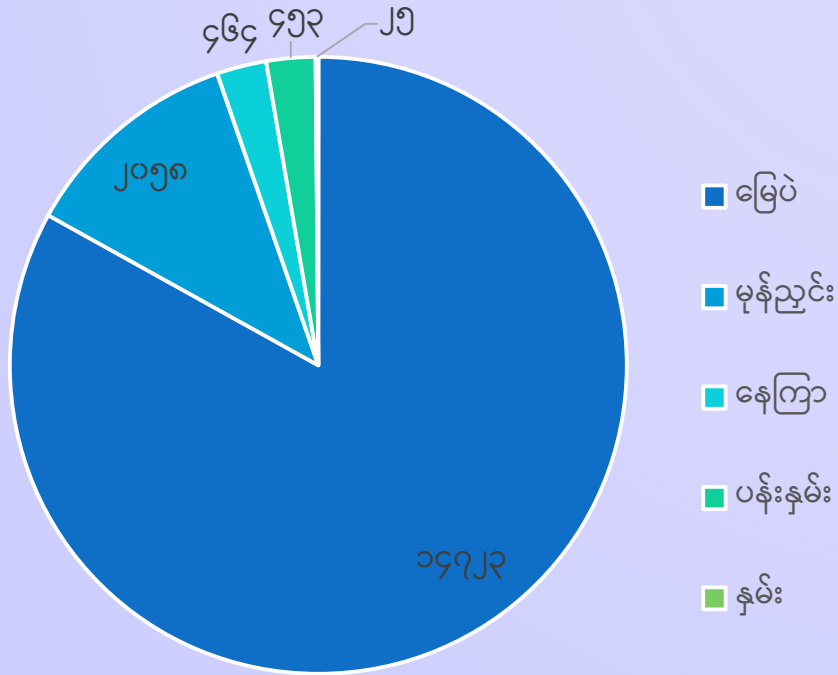
- ✓ ၁၉၆၈ခုနှစ် တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း နန့်ဆန်မြို့ ပြည်သူ့လုပ်အားနေရာချထားရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင် ရေးတပ်စခန်း မှ မျိုးစေ့ရယူ၍ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တွင် စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြောင်းသိရှိရပါသည်။
- ✓ ၁၉၉၀ခုနှစ် ဝန်းကျင်အထိ မြေပဲနက်မျိုးအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စိုက်ပျိုးခဲ့သည်ဟု သိရှိရပြီး ယခုချိန်တွင် မျိုးသုဉ်း ပျောက်ကွယ်လုနီးပါး ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတွက် ဒေသမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရန် မျိုးပွားစံပြကွက်အား ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- ✓ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ညောင်ပင်သာ ကျေးရွာတွင် မျိုးပွားစံပြကွက်(၀.၁၀)ဧက စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

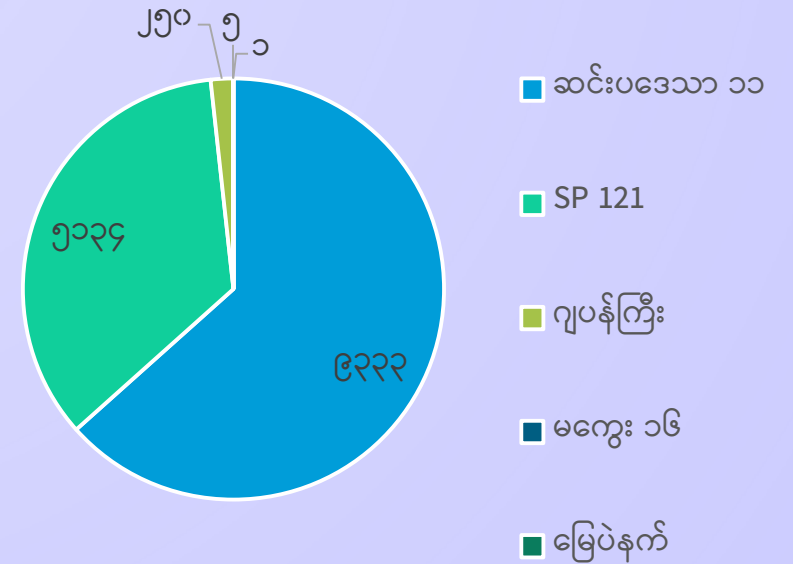
- ❖ ဒေသတွင်း စားသုံးဆီဖူလုံရရှိရေး
- ❖ အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်သည့် မြေပဲနက်အား တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး
- ❖ စားသုံးဆီအပြင် အခြားစားသုံးမှု ပုံစံအမျိုးမျိုးအဖြစ် တွဲဖက်အသုံးပြုနိုင်မည့် သီးနှံများအဖြစ် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး
- ❖ ဒေသတွင်း စိုက်ပျိုးခဲ့သည့် သီးနှံဖိစေမျိုး မပျောက်ကွယ်စေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းစိုက်ပျိုးနိုင်ရေး
- ❖ ထူးခြားသည့် အသွင်အပြင်လက္ခဏာနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက်အထောက်အကူပြုသည့် မြေပဲနက်အား ဒေသတွင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြန့်လည်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာစေရေး

ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်တွင် ဆီထွက်သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

ဆီထွက်သီးနှံစိုက်ဧက

မြေပဲစိုက်ဧက

မြေပဲနက်အာနိသင်များ

○ မြေပဲနီနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက အနက်ရောင်မြေပဲတွင် 12% Lower fat content၊ 5% higher crude protein ၊ 23.9% higher crude acid ၊ 19% higher potassium content၊ 20% higher calcium content ၊ 48% higher zinc content

- အမိုင်နိုအက်ဆစ်၊ ဗီတာမင်နှင့် အခြားအာဟာရဓာတ်များကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သောကြောင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အကျိုးပြု သည်။

- အဆစ်အမြစ်ရောင်ရမ်းခြင်းကိုကာကွယ် ၊ ဦးနှောက်ဆဲလ်များ ဖွံ့ဖြိုးမှုမြှင့်တင်ပေးပြီး မှတ်ဉာဏ်ကောင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု မြှင့်တင်ပေးပြီး စိတ်ကျခြင်းနှင့် စိုးရိမ်သောက ရောဂါ ကို ထိန်းချုပ်ပေး ၊ ကျောက်ကပ်၊ ကျောက်တည်ခြင်း ကိုကာကွယ် (<http://www.hhttp.com/the-black-peanuts-nutritional-value>)

-Anthocyanin ကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သောကြောင့် ကင်ဆာနှင့် အကြိတ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ကာကွယ်ပေးသည်။
(ref; Bo- Wen Lin et al.,2016)

ရေမြေသဘာဝ

စိုက်ပျိုးရေး - မိုးကောင်းသောက်

မြေအမျိုးအစား - သဲနှုန်းမြေ

မြေချဉ်ငံဓာတ် - 5.7

အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်ချက်များ

စံပြုကွက်မှတ်တမ်း

ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်နေရာ	- ညောင်ပင်သာရွာ
တောင်သူအမည်	- ဒေါ်ရွှေတင်
ကွင်း/ဦးပိုင်	- ၇၀/၃
စံပြုကွက်အရွယ်အစား	- ၀.၁၀ ဧက
စိုက်ပျိုးရက်	- ၁၇.၁၁.၂၀၂၁
တန်းကြားပင်ကြား	- ၁၈" x ၆"
မျိုးစေ့	- အတောင့်(၁၀)ပြည်
ရိတ်သိမ်းရက်	- ၅.၃.၂၀၂၂

ကောက်ယူခဲ့သောမှတ်တမ်းများ

- ❖ အပင်အမြင့်
- ❖ ပုံသဏ္ဍာန်
- ❖ တစ်ပင်ပါအတောင့်
- ❖ တစ်ပင်ပါအောင်တောင့်
- ❖ တစ်ဧကအထွက်နှုန်း

မြေပဲနက်စံပြုကွက်မှတ်တမ်း

အပင်အမြင့်	- (၁၀-၁၂)လက်မ
ပန်းစပွင့်သည့်နေ့	- ၁၂.၁၂.၂၀၂၁
ပန်းစပွင့်ရက်	- (၂၅)ရက်
၅၀% ပန်းပွင့်စုံသည့်နေ့	- ၁၉.၁၂.၂၀၂၁
၅၀% ပန်းပွင့်ရက်	- (၃၂)ရက်
တစ်ပင်ပါအတောင့်	- ၁၀
တစ်ပင်ပါအောင်တောင့်	- ၈
အောင်တောင့်	- ၈၀%
အဆံအထွက်	- ၇၂-၇၃%
အထွက်တင်း	- ၇.၀၀
အတောင့်(၁၀၀)အလေးချိန်	- (၈၉-၉၀)
အစေ့(၁၀၀) အလေးချိန်	- ၂၇-၃၀ ဂရမ်
အသက်ရက်	- (၁၀၈)ရက်

ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းဇယားပုံများ

ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းဇာတ်ပုံများ

၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ် မြေပဲနက်စံပြကွက် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အခြေအနေ

မြေပဲနက်၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ

အသက်ရက်

- ၁၀၅-၁၁၀

အတောင့်အကြော

- ထင်ရှား

အပင်ပုံစံ

- ပင်ပြန့်

အတောင့်အရွယ်အစား

- လတ်

အပင်အမြင့်

- (၁၀-၁၂)လက္ခ

တစ်ပင်ပါအတောင့်

- ၅-၂၅

အရွက်အနားအမွှေးပါမှု

- မပါ

တစ်ပင်ပါအောင်တောင့်

- ၄-၂၀

ပန်းပွင့်ပုံနှင့်အရောင်

- အဆစ်တိုင်းတွင်ပန်းပွင့်၊
လိမ္မော်ရင့်ရောင်

အောင်တောင့် %

- ၈၀-၈၃

ပန်းစပွင့်ရက်

- (၂၅) ရက်

အဆန်ထွက်%

- ၇၂-၇၄

၅၀% ပန်းပွင့်ရက်

- (၃၂) ရက်

အတောင့်(၁၀၀)အလေးချိန်(ဂရမ်)-၈၉-၉၀

အတောင့်ခါးသိမ်မှု

- မထင်ရှား

အစေ့(၁၀၀)အလေးချိန်(ဂရမ်) - ၂၇-၃၀

အတောင့်နှုတ်သီး

- အနည်းငယ်ပါ

တစ်ဧကအထွက်နှုန်း(တင်း) - ၇၀

မြေပဲနက် အတောင်နှင်း
အဆံပုံသဏ္ဍာန်

မြေပဲနက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

အားနည်းချက်	အားသာချက်	စိန်ခေါ်မှု	အခွင့်အလမ်း
<ul style="list-style-type: none"> - မြေပဲတောင့် အညှာခိုင်ခံ့မှုနည်းပါးသဖြင့် လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း -အခြားမြေပဲမျိုးများထက် ဆီထွက်နည်းခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> - အထွက်ကောင်း မျိုးများကဲ့သို့ အဆန်ထွက်ရာနှုန်းကောင်း - ဒေသတွင်းရရှိနိုင်သော မျိုးဖြစ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သင့်လျော်သော စားသောက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင် 	<ul style="list-style-type: none"> - အခြားမြေပဲမျိုးများ ထက် အထွက်ကောင်းပြီးဈေးကွက် ဝင်ရန်လိုအပ်ခြင်း - အရည်အသွေးမြင့် ထုတ်ကုန်များ သီးနှံဖြစ်ရန်လိုအပ်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> - သိပ္ပံနည်းကျစိုက်နည်းစနစ် များအသုံးပြု၍ အထွက်နှုန်း တိုးအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များအဖြစ် ထုတ်လုပ်နိုင်လျှင် တောင်သူများ အတွက် အကျိုးရှိခြင်း

မြေပဲနက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအလားအလာ

- ❖ မြေပဲနက်ကို စာသုံးဆီအပြင် အချို့ပွဲအစားအစာများအတွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။
- ❖ မြေပဲကို အချို့ပွဲအစားအစာများ၊ သကြားလုံး၊ ထောပတ်နှင့်ဆီများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘေးထွက်ပစ္စည်းများကို သဘာဝမြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းနှင့် ကမ္ဘာ့မြေပဲထုတ်လုပ်မှု၏ ၈၂% နီးပါးကို ဆီအတွက်၊ မျိုးစေ့အဖြစ် ၁၂% နှင့် စားသုံးမှုအတွက် ၆% အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။
(Mehrotra;2011)
- ❖ မြေပဲနက်စိုက်ပျိုးခြင်းအားဖြင့် ဆီထွက်သီးနှံမျိုးကွဲများ စိုက်ပျိုးမှု တိုးတက်လာပြီး ပြည်တွင်းစားသုံးဆီဖူလုံရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ❖ ဇီဝမျိုးကွဲများသည် မည်သည့်သီးနှံအတွက်မဆို တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်အတွက် အဓိကအရေး ပါဆုံးဖြစ်သည်။ (Mukesh Bhakal* and G M Lal)

သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

- ❖ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ်အတွင်း ဒေသ၊ ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသော ဆီထွက်သီးနှံမျိုးကွဲများ ပေါ်ထွက်လာနိုင်ရန် မြေပဲနက်အား စိုက်ဧရိယာများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးသင့်ပါသည်။
- ❖ ကျန်းမာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသော မြေပဲနက်ဆီများတိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ပညာပေးစည်းရုံးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- ❖ ဒေသအတွင်း မြေပဲနက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စိုက်ပျိုးနိုင်စေရန် မျိုးစေ့ထုတ်ကွက်များ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။
- ❖ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ဒေသမျိုးကွဲများ၊ မျိုးရိုးဗီဇများ ဆက်လက်တည်ရှိခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းမျိုးသစ်များ ဆက်လက်ပေါ်ထွက်နေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

